

Tudi Adlai Stevenson potujoči diplomat!

Poslanik ZDA pri Združenih narodih bo šel prihodnji mesec na potovanje po državah južne Amerike.

WASHINGTON, D. C. — Adlai Stevenson se je kot diplomat pri ZN kar obnesel, zato ga Kennedy namerava poslati v juniju na diplomatsko potovanje po južni Ameriki. Stevenson je že bil v južni Ameriki spomladi l. 1960 in je takrat obiskal 12 držav. Njegovo poročilo o takratni poti ni bilo ravno preveč optimistično.

Sedaj naj bi obiskal tiste države, ki nečejo iti z nami v naši politiki proti Castru. So to Brazilija, Ekvador in Mehika, dalje Venezuela in Argentina, toda te se nagibajo boj na nevtralnno stran. Stevensanova naloga bo, da jih pridobi za sledečo politiko proti Castru: vse ameriške države naj prekinjejo diplomatske zveze z Kubo; Organizacija ameriških držav (OAS) naj ustanovi poseben odbor, ki naj se vojskuje proti komunističnemu podtalnemu rovarjenju. O tej politiki bodo debatirali zunanji ministri OAS na posebni OAS konferenci, ki naj bi se vršila po sestanku OAS finančnih ministrov. Ta sestanek naj bi bil 15. julija v Urugvaju. Obravnavaj naj bi tudi ameriški kredit v znesku pol milijona dolarjev, ako ga bo do takrat odobrila naš Konres.

Postopek o kreditu se je namreč v Kongresu zataknil. Predstaviški dom je hitro odobril Kennedyev zadnji predlog, v senatu so mu tudi pritrdili, toda dodali so obvezo da ameriške države ne smejo našega posojila posojati naprej po obrestni meri, ki bi bi presejala 8%. Ako ga mi posojamo na jug po izredno nizki obrestni meri in da dolge roke, potem res ne gre, tako trdi senat, da bi južni Amerikanci delali dobičke še na razliki v obrestni meri. Kakšno korist naj potem imajo revni ljudje v južni Ameriki od naših posojil.

Bela hiša je proti stališču senata; najbrže se boji zamer pri nekaterih južnoameriških vladah, ki jim ni preveč za narodov blagor.

Sovjetska zveza bo dala prednost lahki industriji

MOSKVA, ZSSR. — Predsednik vlade Nikita Hruščev je ob otvoritvi angleške industrijske razstave tu izjavil, da je težka industrija v Sovjetski zvezi že dosegla potreben obseg in bo zato vlada v bodoče posvečala večjo pažnjo lahki industriji, ki dela za potrebe splošne javnosti.

V bodoče naj bi obe industriji rastle vzporedno, kot bo kazala potreba in kakršne bodo seveda možnosti.

Vremenski
prerok
pravi:

Večinoma sončno in hladno. Najvišja temperatura 60.

Novi grobovi

Antonija Pavli
V soboto zjutraj je umrla v St. Alexis bolnišnici 72 let stara Antonija Pavli, roj. Ulchar, s 6514 Edna Ave., doma v Domžalah, od koder je prišla pred 50 leti. Pokojna je bila bolna sedem let. V bolnišnici je bila zadnjih 30 dni. Bila je mati Frances Turk (v Kaliforniji), Ann Smith, Anthonya Pavli, Mary Pavli in Julie Pavli, devetkrat stara mati in trikrat prastara mati, sestra pok. Franca, pok. Jacka, pok. Marie Johnson, Johna (Florida) in Johane (N.Y.). Bila je članica Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ in Oltarnega društva sv. Vida. Pogreb bo jutri ob 8:15 iz Grdinovega pogreb. zavoda na E. 62 St., v cerkev sv. Vida ob devetih, nato na Kalvarijo.

Frances Susman

Včeraj je umrla v Forest Hill bolnišnici 74 let stara Frances Susman, roj. Zalar, s 25271 Briardale Ave. v Euclidu, doma v Borovnici, od koder je prišla sem l. 1897. Zapustila je moža Franka, sina Karla, hčera Marian Tracy (Kalif.), vnuke in vnukinje. Sin Robert je umrl pred nekaj leti. Bila je eden izmed 9 otrok, od katerih pa je živa le še Ursula White. Umrla so Mary Drassler, John, Johana Telban, Anthony, Joseph Zalar, dolgoletni gl. tajnik KSKJ, Karl in Josephine. Pokojna je bila članica Društva sv. Helene št. 193 KSKJ in Naprednih Slovencev št. 137 SNPJ. Pogreb bo iz Grdinovega pogreb. zavoda na Lake Shore Blvd. v četrtek ob devetih v cerkev sv. Viljema ob desetih, nato na All Souls pokopališče.

Alžirski uporniki so zavrnili končanje bojev

EVIAN-LES-BAINS, Fr. — Francoska vlada je v soboto, predno so se začeli razgovori med njo in alžirskimi uporniki, ustavila vse vojaške nastope proti upornikom, v kolikor ne bi bili nujno potrebni zaradi lastne obrambe. Obstojalo je upanje, da bodo uporniki napravili isto.

Njihovi predstavniki so izjavili, da ne sprejmejo "enostranskega" premirja, ampak samo takega, na katerega bosta po dogovoru pristali obe strani.

Uporniki so včeraj napadli na več krajev. V bojih je bilo pet mrtvih in 12 ranjenih. Uporniki so poleg tega še ugrabili pet oseb.

Zvezna vlada bo sama poskrbela za varnost meddržavnega prometa

Napad na sprotnikov integracije na skupino njenih zagovornikov, ki se je peljala v busu skozi Montgomery, je sprožil intervencijo zvezne vlade.

MONTGOMERY, Ala. — V soboto je prišlo do precej ostrih izgrediv v raznih delih mesta, ko je skupina kakih 200 belih nasprotnikov integracije napadla skupino potnikov v avtobusu, ki se je pripeljala iz Birminghama s ciljem, da izsili integracijo na avtobusih v meddržavnem prometu. Tekom izgrediv je bil ranjen tudi osebni odposlanec predsednika Kennedyja guvernerju Alabame, ko je skušal braniti nekega dekleta pred razljučenimi nasprotniki integracije.

Policija je bila o prihodu avtobusa obveščena v naprej in posvarjena od strani zveznih oblasti, da utegne priti do izgrediv. Na mesto je prišla šele kakih deset minut po prihodu busa, ki se je pretep že začel.

Prihod okoli 400 maršalov
Pravosodni tajnik Robert Kennedy je poslal več sto obojeh zveznih maršalov in njihovih namestnikov v Alabamo, da "pomagajo" državnim in krajevnim oblastem poskrbeti za varen meddržavni promet. Guverner Alabame John Patterson je izjavil, da on za tako pomoč ni prosil in da ne bo dovolil, da bi kdo drugi kot državne oblasti skrbel za red in varnost ter za izpolnjevanje zakonov v Alabami.

Do podobnih izgrediv je prišlo že v začetku tedna, ko je skupina zagovornikov integracije v meddržavnem avtobusnem prometu odšla na pot, da tako integracijo doseže ali vsaj pospeši. Enega od avtobusov, v katerem so se ti "jahači svobode" vozili skozi Boro, so nasprotniki integracije zažgali, njegove potnike pa pretepli. Skupina ni odnehala in je preteklo soboto v Montgomery bila zopet deležna nasilja.

Pri takem stališču je odprto vprašanje, ali bodo razgovori med francosko vlado in uporniki mogli privedi do končanja bojev ali ne.

Podružnici MAY CO. odprti zvečer do 9:30

CLEVELAND, O. — Podružnice May Co. v Parmatown in na Heights bosta v bodoče odprti vsak večer do poldesetih. Doslej sta bili v sredo in v soboto zvečer zaprti. "Javnost je pokazala, da želi imeti trgovni odprti" je dejal Francis A. Coy, glavni manager May Co. v Clevelandu.

Družba je napovedala tudi veliko modernizacijo trgovine v mestu. Ta bo stala več milijonov in bo najmodernejše urejena. May Co. namerava ustanoviti tudi več novih podružnic na področju Cleveland in njegove okolice.

Južna Koreja dobila novo, vojaško vlado

Predsednik republike je umaknil svoj odstop. Novo vlado sestavljajo sami vojak.

SEOUL, J. Kor. — Skupina oficirjev, ki je organizirala in izvedla vojaški prevrat, je sestavila novo vlado. Njen predsednik in vojni minister je gen. Chang Do-Young, načelnik glavnega stana armade. V vladi je dalje 11 armadnih častnikov in po en zastopnik letalstva, mornarice in marinov.

Predsednik republike Yun je pretekli petek izjavil, da odstopa, ker se "čuti sokinjeva neuspeh" prejšnje vlade. Vojaški oblastniki dežele so uvideli, da bi jim odstop utegnil povzročiti velike težave, zato so pritisnili na Yuna, da je odstop prekladal. Ta je pri tem izjavil, da bo odstopil znova, če bo nova vlada ubrala smer, s katero se on ne bi mogel strinjati.

Nova vlada je prišla večji del ministrov ostavljene civilne vlade in skušala storiti isto tudi s samim njenim predsednikom. Odstavila in prijelala je tudi večje število višjih častnikov, ki so vojaškemu uporu nasprotovali ali pa mu odklonili podporo. Gen. Magruder, poveljnik ameriških čet in poveljnik celotne fronte, je pozval vse korejske čete, da se vrnejo na svoje položaje, od nove vlade pa zahteval, da prijete višje častnike izpusti in vrne na njihova mesta. V kolikor hoče imenovati nove poveljnike, mora poskrbeti, da bodo ti sprejemljivi tudi njemu.

Vlada poudarja, da je za tesno sodelovanje z Združenimi

ZDA SO VOLJNE ODKUPITI CASTRU VOJNE UJETNIKE!

Skupina ameriških državljanov pod vodstvom Eleanor Roosevelt, Milтона Eisenhowerja in W. Reutherja je sporočila kubanski vladi, da je pripravljena dati Castru 500 buldozerjev za izročitv okoli tisoč vojnih ujetnikov ponesrečnega izkrcanja na Kubi pretekli mesec.

WASHINGTON, D. C. — Ponudba Fidela Castra, da zamenja vojne ujetnike ponesrečenega izkrcanja na Kubi za 500 buldozerjev je svobodnega zapkrcanja, preveč spominja na predlog Hitlerjeve Nemčije med zadnjo svetovno vojno za zamenjavo smrti namenjenih madžarskih židov za 10,000 tovornih avtomobilov za nemško armado. Castro je ponudbo stavil prvič v četrtek, nato pa jo je v soboto ponovil. Skupina ameriških državljanov pod vodstvom žene pok. predsednika F. D. Roosevelta Eleanor, dr. Milton Eisenhowerja, brata bivšega predsednika ZDA, in Walterja Reutherja, podpredsednika AFL-CIO, je v soboto sporočila Castru, da je pripravljena zbrati potrebni denar za nakup buldozerjev in te poslati na Kubo za odkup vojnih ujetnikov.

Med tem je Castro že poslal skupino desetih ujetnikov v Miami v Floridi, da se dogovore o kupčiji. Dal jim je deset dni časa, da uredi vse potrebno, sicer se morajo vrniti na Kubo.

Castro je trdil da ima okoli 1,200 ujetnikov in da jih bo menjaval skupno za skupino, kot mu bodo Združene države dobavljale buldozerje. Prvi bodo zamenjani najmanj obremenjeni, zadnji vodniki invazije. Castro je izjavil, da je pripravljen vodnika cele invazije Manuela Artima zamenjati za Francisca Molina, ki pravi sodiščem v New Yorku čaka na obsodbo zaradi ustrelitve 9 let stare Magdalene Urdaneta lanske jesen v nekem pretepu Castrovih pristavev in njegovih nasprotnikov. Molina je pristaš Castra. Dekletce je bilo smrtno ranjeno po nesreči.

Celoten Castrov postopek spominja na običaje iz barbariske dobe, iz časov, ki je svobodni svet na nje že pozabil. Jtelnike je bilo treba nekaj odkupovati od Turkov in morskih razbojnikov ter od raznih divjih plemen notranjosti Azije in Afrike. Castro se je s predlogom za omenjeno kupčijo uvrstil med te vrste ljudi in ne bo se mogel pritožiti, če ga bo svet tudi tako ocenjeval.

državami, za oster nastop proti komunistični propagandi za odpravo korupcije in za izvedbo socialnih reform, ki naj pomagajo osiromašenim ljudskim množicam.

Brazilija bo dobila od svobodnega svela skoraj bilijon dolarjev

RIO DE JANEIRO, Braz. — Precej dolgo so se vleka pogajanja za sanacijo brazilskega gospodarstva, ki se da pojasniti kar z dvema podatkom: državni proračun izkazuje nad 50% primanjkljaja, plačilna bilanca pa ni nič boljša. Zato tiči dežela v globoki inflaciji in ji grozi gospodarski polom. Samo v zadnjem letu so se cene dvignile za 35%. Nezadovoljnost z gospodarstvom bi lahko rodila nereda in nemire, ki bi imeli za posledico politično in socialno revolucijo.

To je bil povod, da so glavni upniki Brazilije napravili skupen načrt, kako naj deželo rešijo pred polomom. Načrt se ni dokončen, vendar se pa njegovi obrisi že kažejo. Amerika bo dala Braziliji \$333.000.000, Mednarodni denarni fond \$160.000.000 in Evropski upniki \$150.000.000. Povrh bo Amerika podaljšala odplačilo že zapadlih obresti in anuitet v znesku \$305.000.000, Mednarodni denarni fond pa za \$140.000.000. Sedaj so na vrsti še ameriški in evropski upniki da istotako podaljšajo odplačilo zapadlih brazilskih obvez.

Brazilija bo tako vsaj začasno obvarovana nevarnosti gospodarskega poloma. Kar bo dobila kreditov, jih bo porabila za kritje primanjkljaja v plačilni bilanci in za uvoz najnužnejših industrijskih surovin, zdravil itd.

Koncem Maja štiri dni počitnic za — borze

NEW YORK, N. Y. — Na to idejo niso morda prišli razni socialni delavci, ampak obe glavni njujorški borzi, njujorška in ameriška. Predlagata, naj bi bil praznik ne samo na dan 30. maja, ampak tudi 29. maj.

Oba ta dneva naj bi borze ne poslovale, da bi tako dobili uradniki nekaj več počitka, kajti zadnje mesece so redno morali delati nadure. Borzi sta svetovali tudi svojim članom, naj imajo svoje urade zaprte v ponedeljek in torek. Upajo, da se bodo temu zgledu pridružile tudi ostale njujorške borze.

— Nizozemska meri le 15,764 kv. milj, pa ima okoli 11 milijonov prebivalcev.

Iz Clevelanda in okolice

Sporočilo—

Vsem našim cenj. naročnikom v Collinwoodu, Nottinghamu in Euclidu sporočamo, da bo naš zastopnik g. Ivan Prezelj v času od 25. maja do 25. julija na potovanju po Evropi. Prosimo jih, da se za vsa sporočila, za objavo Zahval in Spominov za umrle obračajo direktno na upravo, osebno ali telefonično. Naš naslov: HE 1-0628.

Seja—

Klub Ljubljana ima jutri zvečer ob 7:30 sejo v AJC na Recher Ave.

Zadušnica—

Jutri ob osmih zjutraj bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Andrewa Kotnik ob 14. obletnici smrti.

Molitev—

Clanice Društva sv. Marije Magdalene št. 162 KSKJ so vabljen danes popoldne ob dveh v Grdinov pogreb. zavod na E. 62 St. k molitvi za pok. Antonijo Pavli.

Clanice Oltarnega društva fare sv. Vida so vabljenec nocoj po šmarnicah v Grdinov pogreb. zavod k molitvi za pok. Antonijo Pavli.

Rev. Francis Brennan umrl—
Včeraj je umrl Rev. Francis Brennan, župnik cerkve sv. Pavla na Chardon Rd. Truplo bo na mrtvaškem odru v župnišču od jutri ob dveh pop. Pogrebna sv. maša bo v četrtek ob 10:30. Opravi jo bo nadškof Hoban. Pokojnika bodo položili k večnemu počitku na Kalvariji.

Kongoška federacija naj ima 19 zveznih edinic

LEOPOLDVILLE, Kongo. — Znana konferenca kongoških politikov v Coquilhatville se je končno spravila tudi na vprašanje, kolko federativnih edinic naj ima Kongo. Menda so se sporazumeli, da naj jih bo 19 namesto sedanjih šest.

Nove federalne edince se opirajo na plemena in plemenske meje, dočim so bile belgijske province sestavljene po prometnih vidikih in razbijale plemena na kose. Zato imajo nove federalne edince več smisla kot province, akoravno je njihovo število veliko. Na drugi strani je tudi res, da ne koristijo preveč kongoškemu narodnemu edinstvu, ki pa je še itak v zraku.

Nova upravna delitev kongoške države temelji zaenkrat na računu brez krčmarja. Na konferenci ni zastopal Gizenga, ki je vladar dveh severovzhodnih kongoških provinc. On se bo gotovo uprl z vsilo silo novi upravni razdelitvi, kajti pri tem sta namreč njegovi dve provinci najbolj prizadeti.

Mamila in pomirjevalni praški

Zdravniki, ki so se nedavno zbrali v Manchesteru, so postregli s podatki, da uživa vsak peti Anglež pomirjevalne praške in druge preparate, ki delujejo podobno kot mamila.

V Veliki Britaniji prodajo po prečno za dva milijona funtov pomirjevalnih sredstev letno, raznih shujševalnih kroglic pa potrošijo Britanci za 800.000 funtov. In še podatek iz ZDA: vrebivalstvo je lani potrošilo 320 ton praškov za pomirjenje živcev.

Ameriško gospodarjenje v Laosu ni bilo podobno ničemur

CLEVELAND, O. — Velikokrat smo se škanalizirali nad gospodarstvom, ki ga uganja javna uprava v Laosu. Pa Amerika ni za las boljša, ako smemo verjeti poročilu časnikarja Beecha, ki je bilo objavljeno v Saturday Evening Post 22. aprila. Iz poročila podajamo najzanimivejše podatke:

Amerika je zabila v Laos tekem zadnjih 6 let \$310 milijonov. Nad 80% te podpore je šlo za laosko armado, ki je počenjala vse drugo, samo borila se ni za svobodo dežele. Prebivalstvo na splošno od podpora ni imelo nobene koristi.

Brati in pisati zna komaj

15% domačinov 90% domačinov ne ve, kje živi njihov kralj, da ima država tudi "ministrskega predsednika" tega ne ve razen politikov, nihče. Ko so po l. 1954 začeli organizirati laosko armado je bilo zanjo veliko zanimanja, ne morda iz patriotizma, ampak zato, ker so bile plače vojakov dvakrat večje kot v gospodarstvu. Amerika je plačevala vse stroške za armado torej tudi plače vojakom. Na ta način je prišlo na spiske naših podpor 29.000 vojakov, v resnici se pa ni dalo nikoli ugotoviti, koliko vojakov je dejansko v službi. Amerika je plačevala tudi polovico stroškov za civilno upravo in dve tretjini za policijo, pa ni nikoli zve-

dela, koliko ljudi je na njunih plačilnih spislih.

Laoska državna uprava je z ameriško podporo financirala laoski uvoz. Vlada je dajala uvozna dovoljenja interesentje pa na podlagi uvoznih dovoljenj lahko kupil dolar po 35 kipov (laoska narodna valuta), ki jih pa ni porabil za plačilo uvoza, ampak jih je prodal naprej na črti borzi po 100 kipov. Kdor je res importiral, je importiral blago za bogataše: avtomobile, parfume, modne čevlje obleko, športno opremo itd. Tako se da razumeti, da je bilo l. 1960 dano uvoznih dovoljenj za 24.8 milijonov, dejansko pa je bilo blaga uvožnega samo za 9.8 milijonov dolarjev.

V l. 1960 je bilo od ameriške pomoči izločenih 7 milijonov za javna dela, v dogovorjen namen je bilo vporabljenih samo 2.5 milijona, ostanek 4.5 so porabili za plače ameriškega osebja! Za poljedelstvo ni bilo porabljenih niti \$600.000, dasiravno je v Laosu več kot 90% prebivalstva zaposleno na deželi.

Amerikanska misija bi morala napraviti red. Namesto tega so se pa zastopniki državnega tajništva, CIA in Pentagona prepirali med seboj! Le o čem?

Tako stanje je trajalo cela leta, potem se pa naj čudimo, da smo v Laosu doživeli blaženo.

6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:

Za Zedinjene države:

\$12.00 na leto; \$7.00 za pol leta; \$4.00 za 3 mesece

Za Kanado in dežele izven Zed. držav:

\$14.00 na leto; \$8.00 za pol leta; \$4.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:

\$12.00 per year; \$7.00 for 6 months; \$4.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:

\$14.00 per year; \$8.00 for 6 months; \$4.50 for 3 months

Friday edition \$3.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83

No. 100 Mon., May 22, 1961

Tajska rine v nevtralnost?

Kadarkoli smo skušali razložiti vsakokratni politični položaj v Laosu, smo zmeraj omenili, da bo usoda Laosa bistveno vplivala tudi na bodočnost njenega sosedu ob zapadni meji Tajске. Laos in Tajska sta sosedu, ki se dobro poznata. Nista imela samo stalno cela stoletja ozkih obmejnih stikov, se tudi nista nikoli vojskovala med seboj, čeprav sta imela včasih obmejne spore.

V vseh drugih ozirih je Tajska nekaj čisto drugega kot Laos. Prebivalstvo Tajске ima precej narodne zavesti, vsaj med vodilnimi tajskimi krogi. Zato obstoja Tajska kot država že nekaj stoletij. Večji del je bila popolnoma samostojna, le redko je prišla v polkolonialno odvisnost. Odpor proti kolonialnim velesilam je Tajsko izmodril; znala je spretno igrati sedaj sosedu, sedaj vse evropske velesile po vrsti. Zmeraj je gledala, da je bila na strani zmagovalcev, radi česar so jo radi gledali v Londonu, Parizu in Washingtonu, nazadnje celo v Tokiju.

Tajska se je zgodaj postavila na protikomunistično stran. Spoznala je hitro, kaj pomeni komunizem, saj je imela opravka s komunistično gverilo na svoji južni meji proti malajskim gverilcem in na svoji severni strani proti koaliciji domačih in vietnamskih komunističnih gverilcev. Zato se je prva vnela za znano organizacijo SEATO in jo do zadnjega goreče podpirala. Zato je tudi bila njena prestolnica Bangkok glavni sedež SEATO. V laoski državljanski vojni je najbolj odločno zagovarjala vojaško intervencijo in imela pripravljene celo čete, ako bi se SEATO odločila za tak korak.

Zadnjih 12 mesecev se je Tajska zmeraj bolj razočarala nad SEATO. Zastopniki SEATO držav so se sicer zbirali v Bangkoku na seje in zasedanja, toda niso nikoli sklenili kakega odločnega koraka. Tajska je hitro spoznala, da od SEATO ne more dosti pričakovati, kajti med tremi glavnimi članicami SEATO, Ameriko, Anglijo in Francijo ni vladala in ne vlada nobena sloga v vzhodno-azijski politiki. Vede-la je tudi dobro, da laoska armada ni vredna počenega groša in da jo bodo komunistični gverilci vrtili, kakor bodo hoteli. Čisto pravilno je sklepala, da se bodo koncem koncev komunistični gverilci obnašali kot zmagovalci, kot so se l. 1954 v Vietnamu.

Dogodki zadnjih mesecev so njen strah potrdili na celi črti. Ko je znani laoski "nevtralec" Souvanna Phouma potoval po svetu, v Ameriko ni niti hotel priti, saj je vedel, da hosta o Laosu končno odločevala le Moskva in Peiping. Ko sta bila v Laosu Kennedyeva osebna zaupnika general Lem-nitzer in poslanik za posebne naloge A. Harriman, nista opravila ničesar. Niti to ni bilo objavljeno, kdo je hotel z njima govoriti. Vse to so v Bangkok hitro zvedeli in pravilno ocenili. Pri tem so tudi mogli ugotoviti, da komunisti pustijo pri miru Kambodžo, ker je nevtralna, dočim so svoj gverilski pritisk na Južni Vietnam povečali do skrajne meje, ker ta dežela noče biti nevtralna. Kdo bi pri takem razvoju politike svobodnega sveta do jugovzhodne Azije zameril Tajski, da se je močno ohladila do SEATO in že gleda, kako bi prešla v nevtralnost.

Tajska ni imela do sedaj skupne meje s kako komunistično državo. Kakor hitro pride Laos pod komunističen vpliv, je vsa vzhodna meja Tajске odprta komunističnemu vdoru; Laos bo pod komunistično kontrolo, Kambodža bo pa nevtralna, dokler se bodo s tem zadovoljili kitajski komunisti. Vzhodna meja Tajске je vojaško tako slaba, da komunisti vsak dan lahko začno z gverilskimi akcijami, ki bi končno pripeljale do delitve dežele v vzhodni del pod komunisti in zahodni del pod sedanjim režimom.

Da tak strah za Tajsko ni izvit iz trte, pričajo poročila, da so komunisti že začeli vežbati svoje pristase za gverilsko vojskovanje v severnih delih države in da zbirajo na jugu dežele ostanke tistih gverilcev, ki so jih svoj čas Angleži preganali z malajskega polotoka.

Da bi se tak razvoj zunanje politike v Tajski mogel pre-kucniti v korist svobodnega sveta sta potrebna dva pogoja: Laos mora postati res nevtralna država in ženevska konferenca o Laosu se mora zaključiti z uspehom za zapadne države. Le malo je še takih optimistov, ki bi verovali, da bi se ta dva pogoja mogla izpolniti.

Ako Tajska izpade iz SEATO, potem bo ta organizacija smrtno zadeta in bo v kratkem odšla v zgodovino. S tem bi se zrušil ves obrambni sistem proti kitajskemu komunizmu. Daleč na vzhodu bi ostal le še Južni Vietnam, ki ga niti nevtralna politika ne bi mogla obdržati pri življenju.

Ako bi morala Tajska iti v nevtralni položaj, potem bi verjetno hotela priti v ožjo zvezo z ostalimi nevtralnimi državami, ki so v njeni bližini: Kambodžo, Burmo, Indijo in Indonezijo. Kako odporno silo bi tak nevtralni blok imel proti pritisku kitajskega komunizma, tega ne upa nihče proročati. Vsi se bojijo, da bi blok odpovedal že pri prvem pritisku s severa.

Lahko je tudi mogoče, da bi Tajska iskala opore v Moskvi! Tajska se razume na igranje vesele, saj je le na ta način ohranila svojo neodvisnost skozi cele rodove. Zakaj ne bi Moskva šla na te limanice? Ako ima Mao svoje zaveznike za železno zaveso v Tirani, zakaj jih ne bi imel Hruščev v Bangkoku? Politika ustvarja včasih večje senzacije kot domišljija.

V tajski prestolici Bangkok ni nobena tajnost, da vlada že pripravlja tehniko prehoda na nevtralno stran. Formula je preprosta. Sedanja vlada bi odstopila, nova pa preseljena na nevtralne pozicije. Kot se vidi, vedo tudi v Bangkoku, da previdnost nikoli ne škoduje.

BESEDA IZ NARODA

Prej smo nekaj bili, prej smo imeli...

Cleveland, O. — Naj ponovim prejšnjo trditev, da živimo v dobi, v stoletju, ki je poln zanimivosti. Morda je prav, da se Slovenci v Ameriki obrnejo kar na praktično plat, sicer je malenkost, je pa potrebna, namreč, da si nabavimo zemljevid, kjer ga še ni pri hiši, da lahko sledimo dogodkom, ki se vrstijo v blazni naglici, prav kakor v filmu in da vemo, kje so kraji, kjer se ti dogodki odigravajo. Prebivalci portugalske kolonije Angola v Afriki (torej kje je ta Angola), bežijo v Kongo, tudi v Afriki. Eno od zadnjih poročil ve povedati, da jih je pribežalo kar 60.000. V Angoli se koljejo med seboj domačini in portugalski naseljenci, zopet dalje pristišča nacionalizma, pa drugih struj, ki za enkrat še ne kažejo prave barve. Morda bomo v kratkem slišali ime Iran, prejšnja Perzija. O Alžiru se je mnogo pisalo in govorilo, da nam je že bolj znan, znano pa tudi to, da bo treba Evropejcem vsaj v pomembnem številu nazaj v Evropo, nazaj v Francijo, čeprav so se začeli naseljevati v Alžiru že pred 130 leti. Tam so res nekaj bili, tam so nekaj imeli. Iz bivše belgijske kolonije Kongo v Afriki se je vrnilo v Belgijo na tisoče in tisoče Belgijcev, ki bodo morali začeti doma v Belgiji novo življenje in najbrže pozabiti, da so na dobrih in vodilnih položajih v Kongo nekaj bili in nekaj imeli.

Nas Slovence v Ameriki zanima to preseljevanje posebno s tega stališča, ker smo prvič prišli v kraje, kjer smo se v starem kraju za stalno naselili, v tisti dobi, kateri zgodovina daje naslov — preseljevanje narodov. Zgodovina pravi, da so pred nami odšli Longobardi in se naselili v zgornji Italiji. Pa to poglavje je bolj za šolo in za učne zgodovine po šolah. Drugič, ker smo se v modenem času iz te domovine preseljevali skoro po vseh kontinentih, po Evropi in Franciji, po Belgiji in Holandski, v Afriki, po Egiptu, njenih severnih obalah, po Avstraliji, seveda v glavnem po obeh Amerikah — Severni in Južni. Kaj pa če bi poiskali neko osrednjo izhodno točko, zakaj to preseljevanje, izseljevanje in zopet vseljevanje. Če je človeku slabo, živi v slabih razmerah, naravno stremi, da gre tja, kjer bi mu bilo dobro. Če je na kraju, kjer se mu zdi, da je dobro pa spozna, da je še kraj, kjer bi bilo bolje, gre tja. Zakaj pa ne? In zakaj ne stremeti za najboljšim, za razvojem duha in telesa. Veliki narodi so si v stoletjih skovali gesla, ki so bila zanje, pa naravno sploh za človeštvo polna življenske resnice. Rimljani so na primer postavili pravilo: "Kjer je dobro, tam je moja domovina!" Najprvo kruh, da živiš, potem pa filozofiraj. — Tudi to bomo priznali, da je v vsakem živem bitju načrt, da se izogne nevarnosti, če se more, da pa naravnost beži pred njo, če je ta nevarnost takorekoč neposredna. Vsako živo bitje! Iz praktičnega življenja vemo primer, da je kokaš sicer koristen, da pa je po svoje neumna. Zaganja se ravno v motor, ravno v avtomobil, ravno v dvokolo, ravno v vprežen voz, čeprav misli, da se s tem nevar-

nosti izogne.

Tudi to si bomo priznali, da gornje vrstice z vso vsebino lahko uporabimo, ko iščemo vzroke naseljevanja Slovencev v Ameriki. Izredno močan val Slovencev je prišel v Ameriko ravno pred prvo svetovno vojno. Koliko se jih je izognilo vojaški službi že tedaj, koliko jih je namerno bežalo pred nevarnostjo vojne; balkanske vojne so bile že signal in je bil splošen občutek, da ne bo krajevne omejitve klanja, marveč — kam se bo razširilo, to je bila sicer negotovost, toda že nevarnost, ki je kazala s prstom kot opomin, da je dobro in pravilno izogniti se tej nevarnosti.

Naši časi sedaj v polpreteklosti so zanimivi predvsem radi tega, ker poznamo prisilno razseljevanje vseh vrst. V carski Rusiji so sicer že poznali Sibirijo, kamor sta car in njegova družba pošiljala politične nasprotnike. Vse prisilno, na mnogo slabše, daleč od doma. Če pa naj sledimo pokojnemu sovjetskemu diktatorju Stalinu in mu pač moramo verjeti, je bilo njegovo preganjanje, razseljevanje, naravnost pobijanje ruskih kmetov-kulakov, tako obsežno za njega trdo delo, saj je šlo za milijone, da si je Stalin sam priznal, da je bil ta posel za njega bolj trd oreh, vsaj pa tako trd kot vodstvo druge svetovne vojne. In tudi ta je bila za Rusijo trda, nadvse krvava. Koliko ljudi je Hitler prisilno razselil in naselil. Poglavje, kako je potegnil v Nemčijo baltiške Nemce, je nemško poglavje, njihova stvar. Za nas Slovence je bidek dokaz, bidek spomin, razseljevanje našega naroda iz brežiškega in krškega okraja, a v splošno dopolnilo naj omenimo prav milijonsko razseljevanje Nemcev in Poljakov, ko gre za nemško-poljski obračun, nemško-poljsko mejo, za sudskega Nemce, kar je zopet čisto nemška stvar in račun, kakor si ga naj poravnajo med seboj Nemci in Čehi. Razseljevanje v milijonih in to prisilno, je za nas vsaj zanimivo.

Je pa zanimiva druga plat tega gibanja, drugo vprašanje, kako se človek vživi v novem kraju. Nekaj francoskih generalov v Alžiru se je uprlo, ker nočejo pristati na to, oziroma niso hoteli, da bi se dala Alžiru večja politična in gospodarska samostojnost. Francozi in drugi Evropejci, ki so se začeli v Alžiru naseljevati pred 130 leti, jasno vidijo, da, če naj se da Alžiru samostojnost z demokratičnimi pravicami, potem logično mora dobiti oblast, večina, katero sestavljajo pravi domačini muslimani. Kako upravičiti za Francoze v Franciji izdajstvo teh generalov? Francozi so se hoteli upravičiti pred svetovno javnostjo, ne kako zakriti izdajstvo vendarle francoskih generalov, sedaj pravih upornikov v Alžiru. Razpisali so se prav po principu "mi smo nekaj bili, mi smo nekaj imeli", pa so se razpisali tudi v tem, da je bila Francija v preteklosti slavna, da ima slavno vojaško tradicijo, da je imela že v 15. stoletju Jean D'arc — Devico Orleansko, da je imela velikega Napoleona, ki da je pripadal iz Francije narodom Evrope svobodo, da je imela v prvi

svetovni vojni slavne generale zmagovalce Focha in Petaina (sedaj slabega spomina iz druge svetovne vojne), pa naj Francozi, posebno generali sedaj pozabijo, da so preje nekaj bili, nekaj imeli. — Se naj živi samo s preteklostjo, se naj vživimo v realno sedanost, vsi brez izjeme sledeč naravnemu človeškemu nagonu samohranitve, pa tudi napredovanja, znajti se kot človek v spremenjenih razmerah?

Slovenci v Ameriki iz katerikoli nagibov so že prišli, vsi so prišli na podlagi pooblastila, z dovoljenjem ameriških zakonov, kakor jih je izglasoval ameriški kongres, pa najsi je šlo za prosto vseljevanje, za vseljevanje na podlagi kvotnega sistema, ali posebnih zakonov izglasovanih po ameriškem kongresu po drugi svetovni vojni, so prišli v resnici v nov svet. Ni vprašanje ali zadnji, ali prvi in obratno, nov svet, posebno različen od evropskega, je spoznanje, da s kakim "prej smo nekaj bili, prej smo nekaj imeli", ne pridemo nikamor. Ali je kdo res nekaj bil, nekaj imel, sploh ni več važno!

Trdijo, da je sedaj na svetu kakih 15 milijonov na nenavaden način razseljenih ljudi. Ker pa ti milijoni živijo, delajo, je znak, da so se znašli v življenju, kot so ga okoliščine diktirale.

Novo posebno v Ameriki je to, da ni že v naprej določenega poklica, katerega bi se od mladosti in nato v zrelem življenju človek stalno oklepjal. Poklica v Ameriki pravzaprav ni! Samo pogled v družbo, v kateri živimo, pove, kaj vse so ljudje prekusili predno so, navadno že v starejših letih, nekje za stalno obviseli.

Vsaka preteklost je nekan tuja, je tuj tudi občutek, da prej smo nekaj bili, nekaj imeli, če je namreč to tudi res? Kdo je iznašel izraz "novi Amerikanec", ni važno, beseda je sama v sebi nesmisel. Vsi so se vživeli v ameriško življenje tako kot je, kar je bilo popolnoma naravno in za družbo, za nas same gre le še za znano pravilo vzeto iz odrskega življenja: ne gre za to, kakšno vlogo v igri dobiš in jo igraš, gre za to, kako jo igraš!

Dr. L. C.

Tajnica je na konvenciji

Garfield, Heights, O. — Članstvo Društva Naš dom št. 50 SDZ in Podr. št. 47 SZZ je prošeno, da se v vseh zadevah društva obrne na blagajničarko Antonijo Dolinar na 8805 Vineyard Ave., tel. VU 3-1193, ker je tajnica odpoštovala na konvenciji Slov. ženske zveze v Ely. V četrtek, 25. maja, bo na mojem domu pobirala assessment moja hčerka od ene pop. do 7. zvečer.

Glede prireditve 27. maja se oglašite za vsa pojasnila pri blagajničarki ali pri nadzornici in kuharici Ani Kreševic BR 1-0762. Dnevi se naglo bližajo in precej vstopnic je že oddanih. Sporočite omenjenim ter jim izročite prodane in neprodane vstopnice. Po prireditvi jih ne bomo več sprejeli. Najkasneje je vstopni. ce treba oddati do 24. t. m., da bodo kuharice mogle pripraviti potrebno število večerij. Po večerji bo igral Tonklijev orkester.

Poskrbljeno bo v obilni meri za lačna in žejna, za mlade in stare. Našo 30-letnico bomo slavile v veselju in veselem slovenskem razpoloženju.

Pred nekaj dnevi, sem imela obisk prav iz Ljubljane. Oglašila se je gdč. Angela Suštaršič, ki je prišla k svoji teti in stricu Mr. in Mrs. Joe Miklic na 6228 Turney Rd. na Garfield Hts. Njeni starši so doma v Hinjahu na Dolenjskem. Med vojno so bili od tam pregnani in so se naselili v Koečevju. Angela je obiskovala srednjo in višjo šolo ter prišla sem, da si ogleda življenje v Ameriki. Lepo jo je poslušati, ko govori lepo slovenski-

Dr. Bogumil Vošnjak v svojih neobjavljenih, angleško pisanih znanstvenih delih

(Ob drugi obletnici smrti)

New York, N.Y. — Rajnki je bil znan po rodu med obema vojnoma bolj kot politik in diplomat manj pa kot znanstveni delavec, dasi je vsakdo, ki je stopil z njim v stike, takoj čutil, da ima opravka z intelektualcem visoke ravni.

Z znanstvenim delom se je ukvarjal bolj sistematično v svojih mladih letih in potem zopet v starosti, v svoji drugi emigraciji. Sicer pa je tudi med obema vojnoma spisal več knjig, in sicer teoretično delo "Križa suverenosti in državne oblasti v moderni državi" ter "Zmaga Jugoslavije", "Jugoslovanski Odbor" in življenjepis svojega očeta Mihaela, ustanovitelja slovenskega združnega gibanja, ki se je pozneje razširilo na ves Slovenski Jug.

Po doktoratu na dunajski pravni fakulteti je več let studiral ustavno pravo in politične vede v Heidelbergu in Parizu. Ko se je vrnil domov, je ustanovil v Gorici prvo slovensko revijo za politične znanosti "Vedo". Leta 1912 pa je bil izvoljen za docenta zagrebške pravne fakultete iz svoje stroke.

Značilno je, da je poudaril v svojem inavguracijskem predavanju nujnost vzajemnosti družbenih skupin v državi in prvenstveno dolžnost države, da v tem smislu vpliva na svoje državljane. Država naj bi bila činitelj vzajemnosti med posameznimi družbeno-gospodarskimi skupinami. Ta vzajemnost ne priznava potrebe razredne borbe, ki temelji na domnevi, da je "človek človeku volk". S tem je že v naprej odklonil komunistično državo, ki se je rodila v krvi pet let pozneje.

no. Teta Frances jo uči angleščine. Želimo ji, da bi se v naši naselbini dobro počutila!

Na 5. maja so se Rojenice zglasile pri mladih Cergolovih na 5103 E. 117. St. na Garfield Hts. Rodil se jim je sinko-prvorojenec. Dali so mu ime Mark Jožef. S tem je postal Rudi Cergol St. četrtri stari oče, Mr. in Mrs. Frank Ponikvar s Clermont Blvd. pa petič stari oče in stara mati. Čestitamo! Naj bi bil sinko vsem v veselje!

Pozdrav!

Jennie Pugely.

"Ata ti voziš lo fast!"

Lakewood, O. — V nedeljo, 14. maja, sem se udeležil materinske proslave Slovenske šole pri Sv. Vidu. Razveselil sem se, ko sem videl otroke in jih slišal govoriti v lepem slovenskem jeziku. Hvala tistim, ki skrbijo za to, da so se tako lepo naučili svojega materinega jezika. Škoda je le, da ne morejo posvetiti otrokom več ur pouka slovenščine, ki je za ohranitev našega jezika tako potreben.

Tudi mi smo se pred kakimi 40 leti bolj zanimali za naš narod, toda čas je storil svoje, nekdanjo vneto je zamenjala mlačnost. Ta je prešla tudi na naše otroke. Zajel jih je angleško govoreči svet, sredi katerega živijo.

Po končani proslavi smo se podprli z okusno večerjo, s kranjskimi klobasami, s krofi in potico. Vse skupja smo zalili z rizligrim z domačih Slovenskih gor. Ni bilo torej nič čudnega, če sem na poti domov malo bolj pritisnil na gas. Tedaj se je oglasila hčerka: "Ata, ti voziš to fast. Te bo policman kečau in koš plačov!" Moral sem se smejeti tej ameriški slovenščini, ki jo govore naši otroci.

Pozdrav vsem prijateljem Slovenske šole!

Frank Levstik.

Po prvi svetovni vojni je sodeloval pri ustanovitvi Ljubljanske univerze, na kateri je bil izvoljen za prvega profesorja ustavnega prava. Toda kmalu ga je zajelo politično življenje kot zaslužnega moža med ustanovitelji prve Jugoslavije.

Po drugi svetovni vojni, v svoji drugi emigraciji, ko je prišel v Ameriko, je zopet nadaljeval z znanstvenim delom. Delal je najprej v New York City v knjižnici Columbia-univerze in potem v Kongresni knjižnici v Washingtonu. Vmes je eno leto predaval na Kalifornijski univerzi v Berkeleyu o "Government and Politics in the Balkan States". Bil je med Slovenci najboljši poznavalec političnih razmer v balkanskih državah in je sodeloval med obema vojnoma tudi na vseh balkanskih konferencah.

Rajnki je bil vse svoje življenje velik Slovenec, Jugoslovčan in Slovan in kot tak pristaš vseslovenske misli. Vsa poznejša razočaranja ga niso mogla odvrti od idealov njegove mladosti, ko je bil pristaš novo-slovenskega gibanja. To je bilo tedaj, ko so slovanski narodi v Avstro-ogrske monarhiji in v Otomanskem imperiju še pričakovali osvoboditev s pomočjo carske Rusije.

V tem duhu je tudi napisal svoje najbolj obsežno delo "The Emancipation of the Western Slavs", to je osvoboditev Slovencev, Hrvatov, Srbov, Čehov, Slovakov in Poljakov. Bistveno je to delo filozofsko razglabljanje zgodovinskega razvoja vseslovenske misli v nasprotju s komunizmom ter obsega 750 tipkanih strani. Ravno kot pristaš vseslovenske misli odklanja panslavizem, ki je služil najprej za unanje-političnim ciljem in ekspanziji carske Rusije, medtem ko se včasih tudi sovjetski imperializem služi po potrebi s tem geslom.

Rajnki je napisal še eno delo nad 400 tipkanih strani, "The Giant Legislature", evropski pogledi na delo Kongresa Združenih Držav. Namen tega dela je popularizirati demokratično zakonodajno delo in organizacijo po ameriškem vzoru.

Ko bo uspelo katero izmed teh del tiskati najlepši uvod bo gotovo v srce segajoči govor ki ga je imel pred tujimi pogrebnički v odlični angleščini nad odrom pokojnika v Washingtonu dr. Miha Krek, predsednik Slovenskega narodnega odbora, ki je primer-no poudaril ne le nevenljive zasluge pokojnika, temveč tudi pomen Vošnjakov v slovenski zgodovini.

Največji Vošnjakov rokopi-s, "Osvoboditev Zahodnih Slovanov", obsega zelo široko področje, ki ga lahko le kratko omenimo. Prvo poglavje obravnava etično edinstvo Slovanov do njihovega diferenciranja kakor tudi stoletne boje proti nemškemu gospodstvu. Slovanskima svetnikoma sv. Cirilu in sv. Metodu, je odmerjeno dostojno mesto. Drugo poglavje obsega razdobje od francoske revolucije do l. 1848, kjer je obdelana tudi slovenska renesansa. Tretje poglavje sega do Berlinskega kongresa, kjer so iz domače zgodovine obdelani slovenski tabori ki jih je sprožil pisatelj stric dr. Jožef Vošnjak. Četrto poglavje zaključuje s prvo svetovno vojno. Peto poglavje opisuje položaj v slovenskem svetu med prvo svetovno vojno, šesto pa med obema vojnoma. V zaključ-

(Dalje na 3. strani)

JOSIP STARE:

Lisjakova hči

Na strelšču je bilo že vse polno, ko sta se pripeljala Mrak in žena. Bilo je ravno pred začetkom novega plesa. Godci so že napenjali strune in poskušali glasove, plesa željni gospodje in gospodiči pa so se živahno sukali okoli nališpanih gospa in gospodov. Tu se kakor kraljičina v bajki pri vratih pokaže Klotilda v vsem sijaju. Izpusila je obleko, da se je šumeč vlekla za njo; z levico se je nalahko oklenila moža, v desnici pa je držala dragoceno pahljačo in se pahljala ž njo. Moški in ženske se zdajci vsi ozro proti vходу in gledajo z drugim čuvstvom ta v Ljubljani nenavadni sijaj. Neizkušene mlajše deklice kar strme, starejše ji zavidajo, a gospe se pomembno spogledujejo in se umejo. Častniki, njeni kavalirji, so bili vsi na plesišču, in sedaj je bila njih dolžnost, da se poklonijo svoji "kraljici". In res, kakor bi trenil, prihite iz vseh kotov in začne se pogajanje za četvorke. Ona se jim sladko nasmiha, ali ne obljudi nobenemu, zakaj pravega še ni med njimi.

"Gospodje, preljubeznivi ste," upira se Klotilda, da bi se ne prehitela, "vsi naenkrat ste se oglasili, da res ne vem kdo je prvi, žalila pa ne bi nikogar rada."

"Jaz sem prvi," oglaš se Ahnenfels, ki se je nekoliko zamudil pri neki prejšnji znanki, "prva četvorka je že meni oddana." Ta hip stopi pred Mrakovo ženo in ji ponudi roko, da se oklene vanjo in pod njegovim varstvom deli milosti ostalim kavalirjem, katerim se po vrsti obljudi za vso noč.

V tem zazvane glasovi hitre polke. Ahnenfels se prvi zavrti s Klotildo in šine ž njo po dvorani, predno se morejo drugi zvrstiti za njima. Gospodje in gospe strme v plesalko, ki z bliščečo opravo jasno kaže, da hoče biti kraljica nocojšnjemu plesu. V svesti si svoje zmage dvigne Klotilda ponosno glavo in le sedaj in sedaj ji okoli rdečih ustnic zaigra ljubeč nasmeh, kadar ji Ahnenfels s kako besedo obudi sladkih čustev. Ali takoj se izraz njenega obličja zopet izpremeni, kakor se plesaje zasuče mimo žene, v svojem srcu nič manj hrepeneče po slavljenem Ahnenfelsu nego ona. Najrajši bi jo kar prebodla z očmi, pa jo prezirno premeri, kakor bi hoteli reči: "Zaman se trudiš, jaz sem ga osvojila, moj je, meni se mora klanjati in mi biti pokoren kakor suženj mojega srca!"

Lovro vsega tega ni videl in niti ni hotel videti; saj ni bil več tako neizkušen kakor takrat, ko jo je prvokrat privedel na strelšče ter njenim kavalirjem stiskal roke in jim napiljal s šampanjcem. Danes je bilo vse drugače. Ko je stopil ž njo v dvorano in so jo obsuli častniki, izpusila je hitro njegovo roko, češ, ne potrebujem te več, in vse drugič se je oklenila Ahnenfelsa. Mraka je bilo sram samega sebe; šel je v gostilniško sobo, poiskal si nekoliko starejših meščanov in sedel mednje. Ves razburjen ni vedel, kaj bi začel, pa si je naročil buteljko dobrega vina, da bi v njem potopil črne misli.

"Gospod Mrak, čelo se vam nocoj nekam preveč ujema z imenom," reče mu prvi sosed pri mizi, dober, pošten možiček, ki bi za ves svet ne razžalil nikogar. "Vidite, to je

zato, ker ste prišli prezgodaj med nas. Mladi ste še, pa bi morali še poskočiti in se sukati po dvorani."

"Kaj hočem, ko ne plešem," zavrne ga Lovro.

"Ko bi imel jaz tako lepo ženo, kakor jo ima gospod Mrak, na svoja stara leta bi se učil plesa," oglaš se drug meščan, sedeč kraj prvega.

Vsa družina, kolikor je sedi pri isti mizi, začne se zanimati za Mraka. Nekateri ga sočutno pogledujejo, ker se jim smili, drugi pa si namežikujejo in se skrivaj rogajo. Na koncu dolge mize reče nekdo bolj natihoma:

"Mrak že pleše, ali tako, kakor mu ona gode."

"Kaj ste rekli?" vpraša gospod srednje moške dobe, ki je ravno prišel iz dvorane in sedel h govorniku.

"I no, rekel sem, da Mrak pleše, kakor mu ona gode."

"Pleše, pleše," pritrdi prišlec, "ali ne boš plesal dolgo."

"Zakaj ne?"

"Zakaj? — Zato, ker opeša, pa se mu zvrti v glavi. Zgrudi se v brezdno, iz katerega se nikdar več ne vzdigne."

"Priatelj, danes govorite v podobah."

"Ali te podobe so jasne. Gledal sem v dvorani ta sijaj in to potrato. Saj se tudi druge lišpajo, zlasti če so mlade in lepe. Toda Mrakova žena preseže vse mere; to ni več lepo, ne spodobno. Moški imajo danes le zanj oči; kaj takšnega še nismo videli v naši skromni Ljubljani. Prvi hip so kar vsi ostrmeli, sedaj pa že mirno razsojajo ta prikaz."

Kdor umeje takšne stvari, računa, koliko stane vse to; drugi poudarja pravno stran tega zakona. Da ste videli, kakor se je hitro otresla moža in kako je z bliskajočimi očmi privlekla k sebi Ahnenfelsa; kakor se ga je strastno oklenila in ga držala, kakor bi hotela očito pokazati, da ga ne izpusti več."

"Hahaha!" zasmeje se starejši gospod, "Ahnenfels je zviti; ta je že marsikatero zbežgal, ali kmalu se naveliča vsake, pa si poišče druge kakor metulj, ki leta od cvetice do cvetice in iz vsake posrka nekoliko medu. To vam rečem, Ahnenfelsa niti Mrakova ne obdrži."

"Kaj!" odgovori mu prvi in se nasmeje kakor zvedenec v takšnih rečeh, "Ahnenfels je izgubljen; Mrakova žena ugonobi njega in moža in samo sebe. Le potrpite, dočakamo še čudnih dogodbe!"

Lovro je nastavljal ušesa, ali miza je bila dolga, in motilo ga je tudi glasno govorjenje bližnjih gostov, zato je ujel le posamezne besede. Toda čul je vendarle toliko, da je uganil ostalo. Grozne misli so mu rojile po glavi in snoval je strašne naklepe, kako se osveti. Precej pa je zopet čutil svojo slabost, ki mu ne da izvršiti storjenega ukrepa; zametaval je osnovo za osnovo in umišljaj kaj novega. Pri tem je vsak čas zvrnil vase kozarec rumenega vina, in ko je izpraznil prvo steklenico, naročil je drugo. Razdražena kri mu je šinila v glavo, da je bil ves rdeč, v medlih očeh pa nisi videl drugega nego silno žalost in brezupnost. Nič se ni mogel udeleževati pomenkov svojih sosedov, le časih je kratko odgovoril in zopet je umolknil. Polagoma se je izpraznilo poleg njega. Stari možiček je šel domov, drugi so se vrnili v dvorano, nekoli-

MAJ						
Sa	Mo	Tu	We	Th	Fr	Sa
1	2	3	4	5	6	
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

KOLENDAR društvenih prireditev

MAJ

27.—Podružnica št. 47 SZZ praznuje 30-letnico svojega obstoja z okusno večerjo in domačo zabavo v Slov. Del. Dvorani na Prince Ave.

27.—Federacija slovenskih društev v Barbertonu priredi zabavni večer pod naslovom "Ena noč v Ljubljani" v Slovenskem centru. Pričetek ob sedmih zvečer. Igra Frank Spetich orkester.

JUNIJ

3.—Zveza slov. protikomunističnih borcev priredi v šolski dvorani pri Mariji Vnebovzeti žalno komemoracijo. Začetek ob osmih zvečer.

4.—Zveza slov. protikomunističnih borcev priredi romanje na Chardon Rd., kjer bo ob desetih dopoldne sv. maša za padle borce.

4.—Društvo sv. Jožefa št. 169 KSKJ priredi na društveni farmi na White Rd. piknik.

11.—Dramatsko društvo Lilijska priredi piknik na farmi Društva sv. Jožefa.

25.—Demokratski klub 32. varde priredi na farmi Društva sv. Jožefa na White Rd. piknik.

JULIJ

9.—Štajerski klub priredi piknik za vse rojake.

9.—Na farmi Društva sv. Jožefa priredi KSKJ svoj letni KSKJ-Dan.

12., 13., 14., 15 in 16.—Letni kar-

DR. BOGUMIL VONJAK V SVOJIH NEOBJAVLJENIH ANGLESKO PISANIH ZNANSTVENIH DELIH

(Nadaljevanje z 2. strani)

nem, sedmem poglavju, razglablja o spiritualizmu in univerzalizmu Slovanov.

Iz te bogate vsebine lahko omenimo le nekaj posebnih poglavij. Vošnjak se obširno ukvarja z najstarejšo slovanstvo in slovensko zibelko demokracije, svobode in državnosti v stari Karantaniji, v današnji Koroški, zibelka, ki je nastala veliko prej kot se je osamosvojil Novgorod, predhodnik ruskega carstva.

Ustoličenje karantanskega vojvode po vojvodskem kmetu na Gosposvetskem polju je najstarejši simbol evropske demokracije v zgodnjem srednjem veku. Francoski modroslovec Bodin, ustanovitelj ideje o suverenosti, piše v svojem delu "Republika," da ta ceremonija nima primera v svetu in da je bila edinstvena potrditev suverenosti ljudstva. O-

ko pa se jih je spravilo h kar-tam.

(Dalje prihodnjič.)

BREZ NAGLICE! — Čreda krav v Dorkingu na Angleškem se počasi vrača s paše domov k molži.

Napisal je o njemu 40 strani kar sodi med najboljše, kar je bilo doslej napisano o Križaniću v angleščini. Svoje politične reforme je stavljaj v usta vladajočem ruskem carju in pozneje je vplival na reforme Petra Velikega, ki je upošteval njegova znanstvena dela. Ruski socialist Plehanov, ki ga je Lenin kritiziral, vzporeja Križanića z Bodinom in Montesquieuom, velikima mojstrom politične vede.

Zanimiva je tudi Vošnjakova vzporeditev med Križanićem in Gajem, voditeljem ilirskega gibanja, ki je položilo temelje za sožitje južno-slovenskih narodov. Obema je bila skupna nemirna, široka in velikodušna slovenska duša.

Toda bila je Križanićeva usoda, da ni videl uresničitve svojih sanj. Sprožil je nove ideje, pisal memorandume in čakal v predsojnih tistih, ki so odločali o usodi narodov.

Gaj je imel večjo srečo. Že kot mlad človek je postal ideal svojega naroda, leto 1848 je bilo polno pričakovanj, Hrvatska je bila zmagovita v vojni Madžarsko, potem pa je prišla tema absolutizma in centralizma. Podobna vzporeditev je tudi med Križanićem ter med generalom in banom Jelačićem, ki ga je njegov cesar in kralj podlo izdal.

V galeriji velikih Vseslovanov je Vošnjak temeljito obdelal poleg Dostojevskega tudi velikega ruskega filozofa Vladimirja Solovjova, poznejšega uniata, ki se je proslavil v vsem krščanskem svetu s svojo knjigo "Rusija in vesoljna Cerkev". Bil je veliki prijatelj škofa Strossmayerja, ki ga je Solovjov v omenjeni knjigi vzporejal s Križanićem. Zagovarjal je vesoljno teokracijo na podlagi svobode in človeškega dostojanstva. Slavofili so ga imeli seveda za heretika. Trdil je, da so pravoslavne cerkve v resnici državne cerkve, kar je postalo posebno očividno v Rusiji, ko je car postal poglavar ruske pravoslavne cerkve. Solovjov je priznal, da le rimski papež predstavlja cerkveno edinstvo, centralizacijo hierarhične avtoritete in s tem afirmacijo najvišje avtoritete.

Iz svoje knjige "Zmaga Jugoslavije" je prenesel Vošnjak v rokopis "Osvoboditve Zahodnih Slovanov" sledeče misli: "Glasovi Dostojevskega, Tolstoja, Solovjova, Komenskega, Kopernika, Mickiewicza, Križanića, Strossmayerja in Pupina, to je glas slovanstva. Oni niso glas šovinističnega, rasnega nacionalizma; to je glas krščanskega altruizma, najvišjih etičnih idealov, svet miru in bratstva, glas sveta, ki je ustvaril že pred stoletji svoje originalne ideje, svoje poglede o najvišji človeške skupnosti, katere cilj sdnajvišje je oblike splošnega napredka."

Strohovlada in suženjstvo nimata nič skupnega s slovensko dušo. Zato odklanja vsako pove-zavo slovanstva s komunizmom, ki je tuj slovenski duši.

Iz domače zgodovine je pri-

pisal jo je že Papež Pij II. To je bil dokaz, da je vir oblasti v ljudstvu, ki jo je izročilo vojvodi.

Ko se je vojvoda približal kamenitem prestolu, je vojvodski kmet vprašal: "Ali je pravičen sodnik in tak, ki ima blaginjo svojega ljudstva pri srcu? Ali je svoboden? Ali je zaščitnik vere?" Gospa Sveta je bil kraj kjer je slovenski, oziroma slovenski vojvodski kmet skozi stoletja poniževal vojvode nemške gospodarje, kar je prenehalo komaj v začetku 19. stoletja. Osvajalec je moral priznati, da je kmetičko ljudstvo vir oblasti. Vojvoda je moral piti vodo iz kmetovega klobuka, preden so mu priznali oblastne pravice.

V preludiju in v samem besedilu se temeljito ukvarja s svojim idealom, z Jurijem Križanićem hrvatskim duhovnjakom 17. stoletja, ustanoviteljem vseslovenske misli in propagatorjem danes zopet sodobne ekumenske misli o zedinjenju zahodne in vzhodne cerkve. S svojimi znanstvenimi deli, zlasti z "Razgovorom o državi," je postal Križanić tudi ustanovitelj slovenske politične vede.

Iz domače zgodovine je pri-

Krožne poli nebesnih teles kažejo na obstoj nevidnih vesoljskih snovi.

S presenetljivo ugotovitvijo je postregel dr. Schwarzschild, profesor astronomije na princetonski univerzi: "Devet desetih vesolja, kolikor ga lahko zajame palomarski teleskop — manjka." Spoznanje, na katerem je zasnovana njegova trditev: po dolgem in počez je v vesolju raztresena velika množica snovi, ki je ne vidimo, njen obstoj pa dokazujejo gibanja zvezd, na katere deluje ta snov s svojo težnostjo. Doslej so ta gibanja proučili v Rimski cesti, prav gotovo pa to velja tudi za druge galaktike.

Z zelo zapletenimi računi so zvezdoslovci začrtali pot, ki bi jo zvezde morale ubirati glede na gmo drugih nebesnih teles in na oddaljenost od njih. Upoštevali so tudi delovanje medzvezdskih plinov in prahu, potem pa so ugotovili dejansko pot teh zvezd. Nastala je velika razlika, ki jo je mogoče razložiti le v tem, da je v vesolju mnogo več snovi, kot so menili doslej, in da ta snov usmerja nebesna telesa po drugi poti.

Zvezdoslovci so izračunali, da je v naši galaktiki 40 odstotkov več snovi, proučevanje drugega vidnega dela vesolja pa je dalo še bolj presenetljiv rezultat: v teleskopih "manjka" 90 odstotkov snovi, oziroma toliko jo je v resnici več, kot so kazali dosednji računi.

Spričo tega je Schwarzschild predlagal, naj bi organizirali

merno poudaril tudi vseslovanško gibanje za zedinjenje cerkev, ki mu je položil temelje lavantinski škof Anton Slomšek s Cirilo-Metodskim bratstvom. Vošnjak je analiziral tudi Prešernovo "Zdravico", Cankarjevo socialno filozofijo v "Hlapcu Jerneju" ter vseslovanstvo Antona Askerca in Frana Podgornika.

Kot je znano, je bil Vošnjak glavni tajnik jugoslovanske delegacije na pariški mirovni konferenci po prvi svetovni vojni. O njemu piše angleški diplomat Harold Nicolson, glavni tajnik te mirovne konference, v svojem dnevniku "Mirovtvorci 1919" pod datumom 24. januarja 1919: "Brezkoristni dan. Zjutraj Vošnjak, Slovenec, zelo imperialističen, zahteva Istro, Celovec, Temišvar (v romunskem Banatu). To ni dobro" (str. 248).

Vošnjak je zlasti igral veliko vlogo kot jugoslovanski poslanik v Pragi ob priliki drugega poskusa bivšega cesarja Karla v oktobru 1921, da se ustoliči kot ogrski kralj. Sicer merodajna Konferenca veleposlanikov zaveznikih sil je bila zelo mlačna in najprej je le Češkoslovaška odločno nastopila proti temu poskusu. Na Vošnjakovo intervencijo se je zganila tudi Jugoslavija, ki je odredila mobilizacijo in grozila z vojaško akcijo. Tedaj je komaj Konferenca veleposlanikov sklenila, da mora bivši cesar na Madeiro v izgnanstvo.

Svoje najbolj obširno delo zaključuje Bogumil Vošnjak s sledečimi pomembnimi besedami: "Ključ, ki odpira vsa vrata človeškemu dostojanstvu, človeškemu napredku in resničnemu življenju, je svoboda. Eden izmed vladarjev Dubrovnika, veliki pesnik Ivan Gundulić, je napisal leta 1627 klasično igro "Dubravka". V njej najdemo opis svobode, ki ima večno vrednost:

"O lepa, o draga, o sladka svoboda, — dar, v katerem nam je dal vsemogočni Bog vsa bogastva, — resnični vzrok vse naše slave, — edinstveni okras tega Dubrovnika, — vse srebro, vse zlato, vsa človeška življenja, — ne morejo biti plačilo tvoji čisti lepoti!"

Oton Ambrož

"lov na izginulo oziroma manjkačo snov", in v tej zvezi dejal, da bi vgradili v umetni satelit velik astronomski teleskop, ki bi krožil tisoč kilometrov nad zemeljsko površino. Po njegovem mnenju bi lahko uporabili tak teleskop ne le za snemanje Sonca in planetov ter za proučevanje pojavov na njih, na primer marsovskih prekopov, temveč tudi za ugotavljanje te bolj ali manj domnevane snovi. "Morda gre za množico ohlajenih zvezd, ki nimajo sijaja in jih zato ne vidimo," pravi Schwarzschild, "vsekakor pa oddajajo infrardeče žarke, ki jih zemeljsko ozračje prestreza in bi jih lahko odkrila teleskopska kamera v umetnem satelitu. Mogoče nastopa ta izginula snov v obliki razredčenih molekul vodika, prav tako pa ni izključena domneva, da se te zvezde celo svetijo, vendar so tako drobne, da ni nič čudnega, če jih skozi zemeljsko atmosfero tančico doslej še nismo odkrili niti z najmočnejšimi teleskopi."

Udeleženci zborovanja, na katerem je Schwarzschild predložil svojo zamisel, so bili za "lov na izginulo vesoljsko snov", vendar bo treba poprej pripraviti načrte za tak satelit, kar pa ni uresničljivo od danes do jutri.

Ura v dežniku

Miriam Clark je tik pred vzletom na washingtonskem letališču ugotovila, da ji manjka zlata zapnesta ura, ki jo je še pravkar imela na roki. Potem se je z letalom odpeljala v London.

Ko je hodila po Hyde parku, je začelo pršiti. Potnica je odprla dežnik in — zlata ročna ura je ležala pred njo na pesku. Miriam se je spomnila, da je v potovalni mrzlici brkljala okoli dežnika. Tako ji je ura zdrknila med gube.

Oglašajte v "Amer. Domovini"

MALI OGLASI

Stanovanja oddajo

Trisobna stanovanja s posebnimi pečmi, kopalnico, modernizirana oddajo na 1193 E. 60 St. Vprašajte zadaj v pritličju ali v stanovanju št. 2 zgoraj. Kličite HI 2-2009 po 7 zv. (101)

Sobe se odda

3 sobe in kopalnica z vročo vodo se odda na 1106 E. 64 St. —(100)

Hiša naprodaj

6-sobna, 3 spalnice in kopalnica zgoraj, stranišče v kleti, nova dvojna zidana garaža, ognjišče na vrtu. Cena \$15,500. Na 15404 Ridpath Ave. KE 1-4190. —(100)

Naprodaj

Beverly Hills — Euclid — lesen bungalow s 4 spalnicami, več posebnosti, garaža za 2 kare. Kličite KE 1-7570. (102)

Stanovanje se odda

Tri čiste sobe s kopalnico se odda na 1159 E. 76 St. Pokličite EX 1-9777. —(19, 22, 24 maj)

Sobe se odda

Oddajo se 3 sobe zgoraj, spre-daj na 6026 Glass Ave., nasproti cerkve sv. Vida. Kličite CH 8-1481. (100)

Prijatelj's Pharmacy

SLOVENSKA LEKARNA
Prescriptions — Vitamins
First Aid Supplies
Vogel St. Clair Ave. in E. 68 St.

ČE HOČETE . . .
prodati ali kupiti posestvo
ali trgovino, obrnite
se do nas
JOS. GLOBOKAR
986 E. 74th St.
HE 1-6607

Karel Mauser:

LJUDJE POD BIČEM

II. del

Čutila je, da je sam nesiguren in da se naslanja v tem trenutku samo na druge. Zadrege ni mogel skriti.

"Za tisto neumnost v Vodica ni odgovorna oblast. Nekdo je to storil na svojo roko."

"Toda jaz sem razumela, da ni samo ta, Številka gre nemara v stotine."

Šel je naravnost proti oknu in se zagledal na vrt.

"Morda na tisoče, tovarišica," je rekel votlo. Tiščal je čelo na šipo.

"Na tisoče?" je dihnila. "Tovariš Razpet, to je vendar..."

"Mislite reči umor," se je obrnil in jo prebadal s pogledom. "Nekoč sem vam rekel, da partija ve, kaj dela. Ti ljudje so hoteli ustaviti življenje."

Stala je med klopmi in ni našla besede. Torej je vendarle nekaj, za kar vedo le nekateri? Molčijo eni in drugi, iz strahu, iz neznanse groze. Kje so ti

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE

DOWNS GROVE — OAK BROOK AREA
Gracious living in country setting. 2 wooded acres. Private lake, custom brick 8 bdrm. ranch. 1½ baths. Radiant heat, 30 min. expwy. to Loop. \$69,500. WO. 9-2598. (100)

HINSDALE — S. COUNTRYSIDE
Custom bld. 4 bdrms., 2 baths. Delightfully different. Pleasant surroundings. No underground living. Small fry haven, on 1 acre. \$45,000. By owner. FA. 3-5211, FA. 3-2984. (100)

HINSDALE — Attrac. 3 bdrm. ranch. Full bsmt., oil ht. 2 car gar. 50' lot, comb. alum. doors, screens, awnings. 3 blks. to Burlington R.R. By owner. FA. 3-5627. (100)

ST. CHARLES — 3 bedroom, 2 story brick with double garage. 2½ acre landscaped. Fruit trees. 3 mi. N. St. Charles near river. \$25,500. By owner. FL. 8-3042. (102)

WEST CHICAGO - SELL, TRADE OR LEASE.
New Modern. Lovely spacious 3 bedroom house. 5 Wooded acres. \$55,000. H. ERWIN, 11 E. GOETHE, CHICAGO WH 3-4877. (101)

HINSDALE, RARE OPPORTUNITY
Transferred owner selling 3 bdrm. brick ranch. In incorporated Willow Brook area. Price of \$29,900 is \$5,000 under new homes to be built. 2 Fireplaces. 1½ baths. FACULTY 3-6943. (102)

BUSINESS OPPORTUNITY

BARBER SHOP
2 chairs. Very good going established business. Sacrifice by owner. 5513 W. Lake St. CO. 1-9687. (100)

LAUNDERETTE — 2434 MONTROSE.
Self service, coin operated. Speed Queen. Doing very well. 21 washers, 8 dryers. Owner. PE 6-0230, NA 2-4455. (100)

N. HALSTED COR. LOCATION — RESTAURANT.
GOOD GOING business. Est. Suitable for couple. Owner will sacrifice for only \$3,800. DE 7-9550.

LIQUOR STORE AND BAR
Well established. North side location. Good going business. Owner. Call after 6 p.m. Uptown 8-7171. (101)

TAVERN — BRICK. WITH 4 APARTMENTS.
5 Rooms each. Vic. 54th and Ashland. Reasonable. Phone HUDSON 8-2002.

mrtvi, ki zdaj prihajajo, ki imajo čudno silo, čeprav so mrtvi?

"Potem vi veste, da jih ni v Srbiji, tovariš Razpet."

Držala se je klopi kakor da se soba suče v velikem krogu, ki pa se manjša in suče čedalje bolj hitro. Razpetova glava je v tem besnem sukanju čisto majhna kakor drobna pomaranča.

"Ali vam je slabo, tovarišica?"

"Zakaj ste rekli tisto? Zakaj ste rekli?"

Nenadoma je bruhnila v jok, v krčovit histerični jok, ki se je trgal iz nje kakor gnoj iz rane. Razpet je bil čisto brez moči. Samo gledal je, na hitro utripal z vekami in trdo stiskal ustnice.

"Kaj vam vendar je? Že zdavnaj je vse mimo in pozabljenje bo počasi prišlo. Čujte, Silva, življenje vedno seka in zdravi samo. Revolucija je vedno neusmiljena, hujša od vojske. V vojski gre navadno za zemljo, za meje, za žalitev. V revoluciji gre za idejo, na kateri življenje stoji. Ste brali Šolohov Tihi Don? Kozak rdečega, rdeči kozaka. Kako so kozaki obesili rdečega Podtelkova? Kakor psa. Prevelik je bil in se je dotikal tal. Samo sline so mu vrele iz pretegnjenega vratu, dokler mu ni eden izpodkopal toliko zemlje, da se je lahko zadušil. Sicer pa, tovarišica, nihče nič točnega ne ve. Morda nekateri. Tudi jaz samo ugibam."

Zbrala se je. Bilo jo je sram joka, posebno še pred Razpetom.

"Potem pač ni prav, da se ena stran riše v tako svetli barvi. V Tihiem Donu so tudi rdeči ubijali. Pri nas samo beli. Vedno sem želela biti v vsaki stvari sigurna. Človek lažje živi, če ve, da se ne moti. Živeti zlagano življenje je najtežje."

Zdaj se je znašel tudi Razpet. "Zlagano življenje? Tega pri nas ni. Toda razumeti morate, da se je tisto v Tihiem Donu zgodilo že davno in da je bilo Šolohovu lahko slikati obe strani. Pri nas je drugače. Vse je še vroče, še tli in priznati eno napako bi se reklo hrabriti drugo stran. Tega si ne moremo privoščiti. Pozneje, ko bomo mogli gotove grehe obesiti na mrtve."

Nasmehnil se je. "V zgodovini večje napake vedno nosijo mrtvi. Povrh vsega ne pozabite, da živite v beli dolini. Ljudje pretiravajo, vsako malenkost povečajo, samo da bi škodili oblasti. V Podbrezjah tega niste čutili."

"Morda imate prav," je rekla. "Tako nekam daleč sem bila od vsega hudega."

NARCISE — Deklici sta se spravili na trato sredi cvetočih narcis v Botaničnem vrtu v Brooklynu, N. Y.

"To je tisto. Pustiva to. Popoldne moram v Ljubljano. Lepo bi vas prosil, če bi zvečer hoteli malo priti v vas k moji ženi. Kadar je sama, vedno grebe nazaj in to ji strašno škoduje. Zdaj vidi samo mesto in misli, da bi jaz zlahka dobil službo v Ljubljani, če bi le hotel. Pa nalašč nočem. Zato, da jo držim v svoji oblasti."

"Mlada je pač in želi živeti," je rekla.

"Čujte, tovarišica, ali ni to morda beg pred resničnostjo, strah pred to morečo tišino, ki je prišla po vsem hudem. Zlomljeni živci, ki so bili prenapeti in zdaj ne morejo več leči nazaj v svojo pravo lego? Tako zelo se bojim, da nekaj ni prav. Nekoč nisem veliko premišljeval. Ni bilo časa. Vse, kar je bilo vredno, je bilo trepetanje za življenje, vse drugo je izginilo, zgubilo svojo ceno. Zdaj je marsikaj drugače, človek se naveže na svoje osebne zadeve in Nataša — zame pomeni osebno vrednost."

Dobro je vedela, da je za tem mrzlim govorjenjem nekaj drugega, le da je Razpet preponosen, da bi to priznal. Hoče hoditi neko brezosebno pot in vendar se strastno oklepa vsega, kar misli, da je njegovega. Brez moči je pred silo, ki leži v Nataši in se zaveda, da ima v lasti samo njeno telo. Morda je nekoč Volodja imel tudi dušo in mu zdaj to prihaja na misel. Vse, kar je mislil, da ima že trdno v roki, mu je obviselo na niti, ki se lahko vsak trenutek pretrga. Vkljenjen je v trop ljudi, ki mrzlo tipljejo v bodočnost, ki brezobzirno porivajo na stran čustva posameznikov, hodi z njimi, toda v istem času bi rad imel tudi svoje odnose, rad bi bil človek v vsej svoji goloti.

"Na nek način vsi bežimo pred resničnostjo, tovariš. Nekateri slepo, nekateri z odprtimi očmi. Morda imate prav — nekoč smo premišljevali. Samo živeti smo hoteli. Mislim, da so vsi hoteli živeti. Rekarjev France in Košakov hlapec in Podtelkov v Tihiem Donu. In tisti otroci teh kmetov."

"Morda imate v nekem oziru prav," je rekel trdo. "Razlika je le v tem, za kaj so nekateri hoteli živeti. Da bi druge devali iz kože, da bi rinili naprej stari, gnili sistem gospodov in tlačanov. Maščevanje je vedno nekaj strašnega, ko se unese, prinese včasih kar dobre sadove."

Spet sta se vračala nazaj kakor da obadva trpita ob nečem, kar ne moreta več spreminiti.

"Slišati je zverinsko," je spet rekel, "toda če pomislim na mehkega Volodjo, ki je trdil to, se mi zdi, da je samo ta pot: Ne moreš biti komunist, če nisi pripravljen likvidirati svojega prijatelja, za katerega veš, da bo storil vse, da tvojo idejo pohodi."

"Vi, tovariš, bi tega ne mogli," je rekla hitro. Strmel je vanjo in lica so mu bila čudno bela.

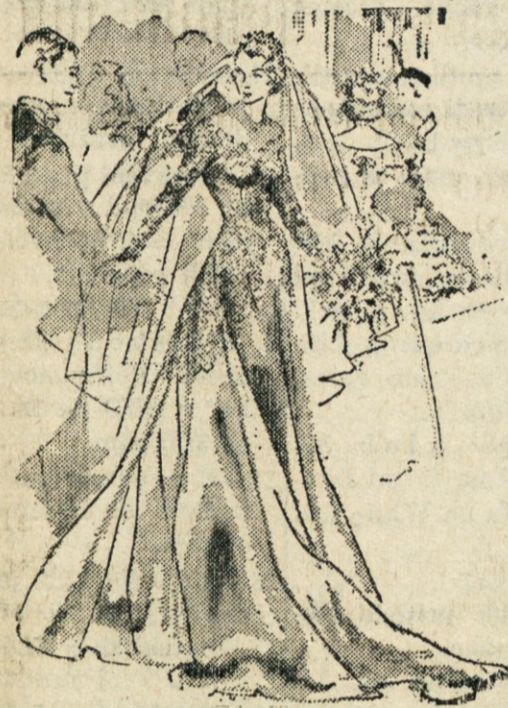
"Morda bi," je rekel naglo. "Nekateri so to zmoogli."

Nato sta se oba obrnila proti vratom. Nista več govorila in ko je Razpet zapiral vrata, je samo še tiho rekel: "Vesel bom, če mi boste nocoj ustregli. Nataša vas pričakuje."

Samo prikimala je in z opotekajočimi se koraki odšla proti izhodu.

Nataša jo je pričakovala zlekknjena na stari zofi, ki je bila prekrita z rožastim prtom. Bila je oblečena v večerno haljo lahno modre barve z drobnimi rumenimi zvezdicami.

"Bala sem se že, da vas ne bo. Zadnjič sem razumela. Pač niste mogli priti." Nekaj posmehu podobnega je bilo v glasu.

Draga nevesta!

Poročni dan naj bi bil najsvetejši, najveselejši in najlepši dan Tvojega življenja.

Poročna vabila, s katerimi boš povabila k temu velikemu dogodku svoje sorodnike, prijatelje in drage znance, so največje važnosti.

Poročne predpriprave zahtevajo ogromno časa in skrbi.

Pridi k nam in izberi poročna naznanila iz pravkar dospelih najnovejših katalogov, najmodernejših vzorcev, oblik, papirja in črk.

Naše cene so zmerne, postrežba uslužna.

Na svidenje!

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.
Cleveland 3, Ohio

"Ustrašili ste se avtomobila, kajne?"

"Nisem hotela motiti," je rekla strupeno. Nataša je obšla rdečica.

"Tovariš direktor je prišel zavoljo sestanka, toda mislim, da je Razpet čutil v naprej, da mu bo tudi to pot spodletelo. Tudi prvič mu je. Zato je tovarišu Bregarju odsvetoval, da bi ga spremljal. Tista stvar v Vodica je zadevo zelo poslabšala. Smešno pri tem je bilo to, da je moj mož govoril z Bregarjem, gledal pa vame. Taka vsiljiva ljubosumnost! Ni mogel zapopasti, da naju mora pustiti sama."

Silva je molčala. Ne, v to stran si nocojnega obiska ni hotela. Natašina rdečica jo je zmedla.

"V ponedeljek ponoči sem

spet imela napad," je rekla ljudi slabša. Vedno me spominadoma. "Zdi se mi, da mi njajo nazaj." (Dalje prihodnjič)

Se priporočamo

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ZLEBOVE. VRŠIMO VSA V KLEPARSKO STROKO SPADAJOČA DELA. NAŠE DELO JE POZNANO IN ZANESLJIVO

FRANK KURE

Lahko pišete na ta naslov:

R. F. D. No. 1, Route 44, Newbury, Ohio
Pokličite telefonično: JORDAN 4-5503

GRDINA POGREBNI ZAVOD

1053 East 62 St. . . . 11002 Lakeshore Blvd.

Pokličite podnevi ali ponoči
HEnderson 1-2088 KEnmore 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene

V blag spomin

OB OSMI OBLETNICI, OD KAR JE UMRL NAS LJUBLJENI OČE IN STARI OČE

Joseph
Žele

Preminul je 22. maja 1953.

Prešlo je naglo v večnost osem let, odkar si Ti zapustil nas in svet! Ali nismo na Te pozabili: spomine svetle vedno v nas budiš, v ljubečih srcih vedno nam živiš!

Zalujoči:

OTROCI, VNUKI, VNUKINJE, ZETJE IN SNAHE.

Cleveland, 22. maja 1961.

V BLAG SPOMIN

PETE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA OČETA

PETNAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠE DRAGE MATERE

Thomas Postotnik

ki ga je Bog poklical k sebi
21. maja 1956.

Mary Postotnik

ki jo je Bog poklical k sebi
5. januarja 1946.

Pet let je že minilo, odkar zapustil si nas Ti. Kako žalostno je življenje, odkar Te več med nami ni. Zdaj bivaš vrh višave jasne, kjer ni težav in ne skrbi, tam sonce sreče Ti ne ugasne, tam lepša zarja Ti blešči.

Globoko pod zemljo, tam v ozki, hladni hiši, kjer svetni šum se več ne sliši, trudno Tvoje truplo spi in rešena si vseh skrbi. A duša Tvoja neumrljiva, v objemu večnega Boga naj srečo rajsko živi.

Mirno počivajta v grobu, v tihiem tam kraju miru, duši pa večno plačilo naj živjata pri ljubemu Bogu.

Zalujoči:

sin DANI
hčerke MARY in DOROTHY
MOLLIE, snaha, in ZETA

Cleveland, Ohio, 22. maja 1961.

MESTECE — Madeline Hewitt, ki ima štiri leta, dela družino Haroldu Strouthu, ko popravlja model mesta v Wimborne na Angleškem. Model mesta Dorset privablja vsako leto na tisoče turistov v ta kraj.